

Svätý veľkomočeník Teodor Tyron bol kresťanom pôsobiacim vo vojsku v meste Amasia v Ponte, v Malej Ázii. Za vlády cisára Maximiliána približne v roku 306 boli kresťania prenasledovaní a odsúdení na smrť. Vojak Teodor Tyron bol nútený vzdať sa viery v Ježiša Krista a priniesť obeť pohanským bohom. Namiesto toho podpálil pohanský chrám, odmietol sa vzdať viery v Krista a priniesť obeť pohanským bohom. Bol odsúdený, vrhnutý do väzenia, umučení (železnými hákami mu trhali telo) a upálený na hranici. Jedna kresťanka si vyžiadala jeho telo, ktoré pochovala vo svojom dome. O päťdesiat rokov neskôr sa cisár Julián Apostata rozhodol zneuctiť kresťanský pôst. Počas prvého týždňa Veľkého pôstu sa kresťania intenzívne postili, preto cisár nariadil predstavenému Carihradu, aby cez celý týždeň boli na tržniciach potraviny pokropené krvou zvierat z pohanských obiet. Veľkomočeník Teodor Tyron sa zjavil carihradskému patriarchovi Eudoxiovi, ktorému zakázal jesť potraviny z tržníc a nariadil, aby kresťania počas celého týždňa jedli kolivu – varenú pšenicu s medom. Tak zachránil svätý Teodor Tyron kresťanov pred poškrvnením a cisár odvolal svoje nariadenie. Od týchto udalostí sa v prvú sobotu Veľkého pôstu slávi pamiatka sv. Teodora Tyrona a svätí sa kolivo. Časť telesných ostatkov (hlava) veľkomočeníka Teodora Tyrona sa dnes nachádzajú v Talianskom meste Gaeta.

Prpravil o. Miroslav Dargaj

FARSKÉ OZNAMY

- ◆ Modlitby matiek budú v pondelok 11. a 18. februára večer. Telocvičňa na ZŠ Prostějovská bude v pondelok 11. februára. O týždeň neskôr nebude kvôli jarným prázdninám. Modlitby mužov a biblická škola budú v utorok 12. a 19. februára. Tichá adorácia s Korunkou k Božieho milosrdenstva a požehnaním bude vo štvrtok 14. a 21. februára v čase 19:00 - 21:00 hod. Stretno na fare bude v piatok 15. februára o 16:15 hod. Veľká večiera bude v sobotu 16. a 23. februára o 17:00 hod.
- ◆ Celý budúci týždeň (11. - 17. február) prebieha Národný týždeň manželstva. Vzadu na nástenke sú uvedené rôzne aktivity v našom meste, do ktorých sa manželia môžu zapojiť.
- ◆ V stredu 13. februára si náš chrámový zbor Hlahol pripomenie 15. výročie

svojho založenia. Po večernej sv. liturgii vás pozývame na pásmo, ktoré si zboristi pripravili a srdečne nás naňho pozývajú. Pôjde o prierez celého ich pôsobenia.

- ◆ Hnutie na pomoc rozvedeným kresťanom srdečne pozýva na stretnutie, ktoré sa uskutoční 19. februára o 17:00 hod. v Katolíckom kruhu v Prešove. Viac informácií nájdete vzadu na plagáte.

- ◆ Vyšlo nové číslo časopisu Slovo. Predplatelia si ho môžu yzdvihnúť v sakristii, ostatní zakúpiť vzadu zo stolíka za zmenenú cenu 0,80,-€.

- ◆ Farnosť Povýšenia svätého Kríža Prešov-Sekčov a tím GODZONE MISSION vás srdečne pozývajú na evanjelizačný večer, ktorý sa uskutoční 22. februára so začiatkom o 18:00 hod. sv. liturgiou a programom GODZONE MISSION o 19:00 hod.

o. Peter Kačur

Mýtnik a farizej

V období prípravy kresťanov na Veľký pôst nám naša Cirkev po nedeli o Zachejovi predkladá nedelu o mýtnikovi a farizejovi. Podľa cirkevných otcov je pokánie návratom k tajomstvu nášho osobného svätého krstu. Preto je dôležité ponoriť sa do tajomstva pokáania ako do mora, aby sme boli schopní vidieť krásu, veľkosť, nekonečnosť a vznešenosť lásky Boha k človeku a celému svetu.

Biblická postava Zacheja nám dopomohla odkryť prvý a základný aspekt kresťanského pokáania, ktorým je túžba po Bohu. Celý týždeň sme mali možnosť skúmať svoje vnútro a neustále preverovať túžby svojho srdca. Ak sme sa upevnili v túžbe po Kristovi a rozhodli sme sa pre stretnutie s ním prostredníctvom pokáania, tak je dôležité vstúpiť aj do druhého aspektu pokáania, na ktoré sa pripravujeme.

K tomu nám pomôže podobenstvo o mýtnikovi a farizejovi, ktorí prichádzajú do chrámu modliť sa. Obaja prichádzajú s túžbou, ale ich modlitba je rozličná. Farizej ďakuje Bohu za to, že nie je ako ostatní ľudia: vydierači, nespravodlivci, cudzoložníci alebo ako aj tento mýtnik. Farizej sa vystatuje pred Bohom svojimi skutkami, že sa postí dva razy do týždňa, dáva desiatky zo všetkého, čo má. No mýtnik stojí vzadu a neodváža sa ani priblížiť a pohliadnuť očami nahor. Bije sa do prs a prosí Boha o zľuto-

vanie nad hriechmi, ktoré napáchal vo svojom živote. Volá k Bohu: „Bože buď milostivý mne hriešnemu“. Svojou túžbou po Bohu a pokorným srdcom zostupuje z vrchu svojej dokonalosti, svojej slávy a svojej pýchy do pokory, ktorá ho vovádza do života v pravde pred sebou samým, pred ľuďmi i pred Bohom. Obaja mali túžbu, ale len túžba pokorného mýtnika ho privádza k pravému pokáaniu srdca. Mýtnikovo poníženie, zostúpenie z vrchu vlastnej dokonalosti spôsobuje, že Boh ho povyšuje k Božej dokonalosti a blaženosti Božieho dieťaťa.

Duch farizeja veľakrát vládne v živote tohto sveta s cieľom ukázať svoju vlastnú dokonalosť, šikovnosť, slávu, pribojnosť a skutky. No naša spása nezávisí od množstva dobrých skutkov a ľudskej šikovnosti, ale na našej túžbe vzdať sa svojej slávy, pýchy a dokonalosti a zostúpiť do Pokory, ktorá nás povýši do Božej prítomnosti v Nebeskom kráľovstve. Kristus je Pokora. On je tichý a pokorný srdcom, preto sa učme žiť jeho život prostredníctvom svätých tajomstiev, Božieho slova, spoločenstva veriacich, modlitby, pôstu a pokáania. Skrze Cirkev nás Boh privedie k cieľu našej túžby, ktorým je neodmysliteľne Kristova Pascha, víťazstvo nad smrťou a naším hriechom.

o. Miroslav Dargaj

LITURGICKÝ PROGRAM

Pondelok, 11. február

Sv. mučeník Blažej, sebastejský biskup
06:30 csl. sv. lit. (HP 109); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 108); Ap. zač. 66. (2 Pt 1, 20 – 2, 9); Mk zač. 59. (13, 9 – 13)

Utorok, 12. február

Sv. Meletios, antiochijský biskup
06:30 sl. sv. lit. (PZ 109); 18:00 csl. sv. lit. (HP 110); Ap. zač. 67. (2 Pt 2, 9 – 22); Mk zač. 60. (13, 14 – 23)

Streda, 13. február

Prepodobný otec Martinián
06:30 csl. sv. lit. (HP 112); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 111); Ap. zač. 68. (2 Pt 3, 1 – 18); Mk zač. 61. (13, 24 – 31)

Štvrtok, 14. február

Odchod do večnosti prep. otca Konštantína Filozofa, mníšskym menom Cyrila, učiteľa Slovanov
06:30 sl. sv. lit. (PZ 342); 18:00 csl. sv. lit. (HP 356); Ap. zač. 69. (1 Jn 1, 8 – 2, 6); Mk zač. 62. (13, 31 – 14, 2)

Piatok, 15. február

Sv. apoštol Onezim. **Volnica.**
06:30 csl. sv. lit. (HP 114); 17:30 sl. sv. lit. (PZ 114); Ap. zač. 70. (1 Jn 2, 7 – 17); Mk zač. 63. (14, 3 – 9)

Sobota, 16. február

Sv. mučeníci kňaz Pamfil, Porfyrios a ich spoločníci
06:30 csl. sv. lit. (HP 115); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 103, 165); Ap. zač. 295. (2 Tim 3, 1 – 9); Lk zač. 103. (20, 45b – 47, 21, 1 – 4); 17:00 Večiereň

Nedeľa, 17. február

Nedeľa o márnotratom synovi. 6. hlas.
08:00 csl. sv. lit. (HP 104, 161); 10:00 sl. sv. lit. (PZ 103, 165); Ap. zač. 135. (1 Kor 6, 12 – 20); Lk zač. 79. (15, 11 – 32); 17:00 Večiereň

Pondelok, 18. február

Náš otec sv. Lev, rímsky pápež

06:30 csl. sv. lit. (HP 109); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 108); Ap. zač. 71. (1 Jn 2, 18 – 3, 10) Mk zač. 49. (11, 1 – 11)
18:45 Moleben k bl. P. P. Gojdičovi

Utorok, 19. február

Sv. apoštol Archippos
06:30 sl. sv. lit. (PZ 109); 18:00 csl. sv. lit. (HP 110); Ap. zač. 72. (1 Jn 3, 10b – 20); Mk zač. 64. (14, 10 – 42)

Streda, 20. február

Prep. otec Lev, katánijský biskup
06:30 csl. sv. lit. (HP 112); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 111); Ap. zač. 73. (1 Jn 3, 21 – 4, 6); Mk zač. 65. (14, 43 – 15, 1)

Štvrtok, 21. február

Prep. otec Timotej zo Symbolov
06:30 sl. sv. lit. (HP 112); 18:00 csl. sv. lit. (HP 113); Ap. zač. 74. (1 Jn 4, 20 – 5, 21); Mk zač. 66. (15, 1 – 15)

Piatok, 22. február

Nájdenie úctyhodných pozostatkov sv. mučeníkov v Eugeniu
06:30 csl. sv. lit. (HP 114); 17:30 sl. sv. lit. (PZ 113); Ap. zač. 75. (2 Jn 1, 1 – 13); Mk zač. 68. (15, 22, 25, 33 – 41)

Sobota, 23. február

Mäsopôstna sobota – **prvá zádušná**
06:30 csl. sv. lit. (HP 161); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 104, 165); Ap. zač. 146. (1 Kor 10, 23 – 28); Lk zač. 105. (21, 8 – 9, 25 – 27, 33 – 36); 17:00 Večiereň

Nedeľa, 24. február

Mäsopôstna nedeľa. **Prvé a druhé nájdenie úctyhodnej hlavy svätého a slávneho Pánovho proroka, predchodcu a krstiteľa Jána. 7. hlas.**
08:00 csl. sv. lit. (HP 105, 163, 358); 10:00 sl. sv. lit. (PZ 104, 165); Ap. zač. 140. (1 Kor 8, 8 – 9, 2); Mt zač. 106. (25, 31 – 46)
17:00 Večiereň

o. Miroslav Dargaj

 - zdržanlivosť od mäsa

200. VÝROČIE PREŠOVSKÉJ EPARCHIE

Spoločensko-náboženská situácia v Československu v rokoch 1945-1950

V tomto období nastáva obmedzenie pôsobnosti cirkvi a to predovšetkým zriadením cirkevných oddelení pri krajských a okresných národných výboroch /KNV, ONV/. Cirkevné oddelenie bolo súčasťou referátu pre všeobecné vnútorné veci. Zodpovedným za celý chod cirkevného oddelenia bol cirkevný tajomník, ktorý vzhľadom k významu cirkevnej politiky má zvláštne postavenie.

Cirkevní tajomníci na KNV a ONV, ateisti, mnohokrát príslušníci ŠtB, mali dozeráť na činnosť cirkvi a kňazov. Dávali a odoberali štátny súhlas kňazom. Bez povolenia tajomníka kňaz nemohol liturgizovať, svedčať v inej farnosti, cirkevní tajomníci rozhodovali o tom, kto bude a kto nebude prijatý na teologické štúdiá atď.

Prijímanie na štúdium teológie aj výber seminaristov bol pod kontrolou štátu. Proti kňazom boli snované rôzne intrigy. Príklad: rímskokatolícky kaplán v Senici, keď ho riaditeľ gymnázia a občan (ateista) udali ŠtB, že na hodínach náboženstva pôsobil na školákov protisovietsky a protikomunisticky, keď ich nabádal, aby nepodpisovali zdravotnú Stalinovi, čím ospravedlňoval vojnu Nemecka proti Sovietskemu zväzu a svätenie zbraní Nemcom pokladal za ospravedlniteľné. I keď sú to absolútne lži, dňa 2. 3. 1950 bol v Bratislave odsúdený na tri roky väzenia.

V r. 1950 štátna moc za pomoci sovietskych poradcov sa rozhodla bojovať proti cirkvi až do absurdných dôsledkov. V tomto roku 1. 3. pri sčítaní ľudu v ČSR bolo 12 338 450 obyvateľov, z toho na Slovensku 3 442 317. K maďarskej národnosti na Slovensku sa hlásilo 335 tis. obyvateľov, k ukrajinskej a ruskej 45 tis., k českej 40 tis., k nemeckej 5 tis., k poľskej 2 tis. a k iným dovedna 10 tis. obyvateľov. V tom čase v Čechách žilo 258 tis. Slovákov.

Pri sčítaní obyvateľstva v ČSR sa ku katolíckej Cirkvi hlásilo 74,42 %, na Slovensku 76,20 % obyvateľov. Napriek

vysokému percentu veriacich vláda pokračovala vo svojom boji proti Cirkvi. Dňa 16. 3. 1950 požiadala pápežského nuncia Ottavia da Liva, ktorého označila za „vatikánskeho špióna“, aby opustil Československo.

Ohniskami cirkevného života boli kláštory mužských a ženských reholí a preto komunistická vláda sa snažila o ich rýchle a rázne likvidovanie. Už v januári 1949 sa v oblasti cirkevnej politiky zameriavalo na kláštory. Dňa 19. 7. 1949 pri jednaní vlády s predstaviteľmi reholí bolo vytknuté, že predstavení sú ostro naladení proti režimu a preto vláda urýchlila požiadavku na riešenie otázok kláštorov.

Podobne 22. novembra 1949 v Prahe bol daný návrh SÚC na postup proti reholiam a kláštorom - príprava tzv. akcie K. Navrhoval sa postup a spôsob prevedenia tejto akcie. Samotný návrh postupu bol rozdelený do základných 5 bodov: 1. Zabrziť ďalší rozvoj reholí, 2. Vyprázdniť kláštory a zmenšiť ich počet, 3. Obmedziť materiálnu základňu reholí, 4. Regulovať činnosť reholí, 5. Prerušit styky reholí so zahraničím.

Kláštory v Československu boli dôkladne zmapovaná, a stav rehoľníkov v Československu k 31.12.1949 bol 14 424 členov. Kláštory boli baštami viery a duchovnosti Slovensku. Rehoľníci svojou modlitbou a prácou prispievali k rozvoju duchovného života. Aktivne sa podieľali na vzdelávaní a rozvoji kultúry, so zameraním na Boha a spásu duše. Veľmi dobre poznávali zhubnosť a nezlučiteľnosť komunistickej a ateistickej náuky pre veriaceho človeka. A preto aj útoky proti Cirkvi boli nasmerované práve proti nim. Násilným zabratím kláštorov a vyhnaním rehoľníkov z nich, jasne sa ukázala pravá tvár tých, ktorí mali moc. Mužské rehoľné rády boli rozpustené a ženské, ktoré ostali, boli odsúdené k vymretiu. (koniec 21. časti)

Spracoval diakon R. Hreňo podľa knihy *Prierež dejinami Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku od prof. P. Šturáka*

